

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dobánytársadárban.

A munkásházak.

A megyében 216 munkáscsalád, a városban 150 munkáscsalád várja a munkásházakat. Már jó három éve volt, hogy felbuzdították őket, de még most sem akar megmozdulni az az áldástozó kéz, a mely *otthonnal* tudna megajándékozni a megyében 216, a városban 150 munkáscsaládot.

A régi kormány, amelyben annyi szociális szép és jó akaratot, annyi szép tervet, annyi szép koncepciót láttunk beigérve, már három éve megalkotta a munkásházakról szóló törvényt s azóta az ország különböző helyein százsámra épültek a munkásházak, amelyek *otthonhoz* kötötték a népet s ezzel is utját vágták az ő szociáldemokrata eltévelyedéseinek.

Nálunk egyetlen egy munkásház sem épült azóta. Es Isten tudja mikor is fog épülni. Valami nagy hajlandóságot legalább sehhol sem tapasztaltunk telepítésük iránt. Persze csak arról az egyszerű igénytelen zsellér emberről van szó, aki hiába is panaszkodnék, hiába is lépne akcióba, Ugyan ki veszi észre, ugyan ki is törődik a — néppel? Ha a népek tesznek valamit, ha az ő sorsának javítását forszirozzuk, ugyan ki is ismerné el itt minden lépésnek értékét, áldását. Ez nem billirozás,

ez nem elismerésreméltó cselekedet annak a társadalomnak a részéről, amelyben *most* élünk, mozgunk és vagyunk.

Isten tudja, hol a hiba, hol a mulasztás, de hogy meg van annyi bizonyos. A felsőbb körök, a vármegyei hatóság már nem egyszer meggyutatta, hogy szíven viseli a munkásházak ügyét. A mit a vármegye a munkáslakások érdekében megtett, a következőkben ismertetjük: Az államépítészeti hivattalal elkészítette a 216 munkáslakás tervét, azonban a terv kivitelének költségei olyan magasakra rugtak, hogy a lakások megépítése kockázatosává vált. A vármegye 250.000 korona kölcsön felvételét irányozta elő, amely a miniszter 2%-os hozzájárulásával elegendő lett volna a lakások felépítéséhez. A mérnöki hivatal tervei azonban csak nehezítették a munkásházak létesítését, a tervek szerint ugyanis egy-egy munkásház felépítése 2400—2800 koronát igényelne s így lakójának évenként 120—130 koronát kellene kiizzadnia az amortizációs költsön törlesztésére. Ennyit azonban nem hajlandó fizetni a munkásházakat igénylő zsellér, hiszen falun éves lakása alig kerül többre 60—80 koronánál. Ezek a tervek tehát kellett, hogy dugába dőljenek.

Ezeket a nehézségeket azonban a miniszter kiküldötte elosztatta országos tapasztalatainak ismertetésével, s véleménye

szerint egy munkásházra alig kellene többet fizetni évenként 30—50 koronánál. A vármegyének azonban még most sem voltak kézzel fogható adatok birtokában, hogy a munkásházak építését minden rizikó nélkül megkezdhette volna. Az országban már létesült munkásházak tanulmányozására Koller Pál közgazdasági előadót küldötte, a ki többek magával megtekintette a munkásházak építésének módjait s egész körülményeit. Olyan adatokat hozott, amelyek mindenesetre sokban elő fogják segíteni a megyében építendő munkásházak mielőbbi létesítését. Az ősszel, amikor a néppel könyebben lehet érintkezni, a munkáslakásokkal való foglalkozáshoz is jobb igyekvést várunk. A megyében kintjártunk néhány községben s említettük a népek ezt a nagy áldásos intézményt s azt tapasztaltuk, hogy a nép jóformán nem is tud róla. Nem terelték kellően rá a figyelmét; általában a a községek mindenütt félnek hozzányulni a munkásházak nyélbeütéséhez s ebben az az egyetlen kifogásuk, hogy rájuk nézve — rizikóval jár. Ezt a téves hitet ugyan a miniszterium körünkbe járt kiküldötte Koller Gyula elosztatta, még se megy a dolog. Pedig hogy meg lehetne csinálni a munkásházakat rövidesen, arra példa az ország sok falva, városa, ahol már régóta teljesítik a munkásházak gyönyörű hivatalukat.

Elfeledett akta.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Csikot könnyebb a Dunának kergetni, mint Pentelén valakit rávenni, hogy állítson be az urasághoz. Furcsa ember ez nagyon. Nem mintha valaki már bántotta volna. Ellenkezőleg. Maga a megtestesült sziveség. Ha észbe jut, a legutolsó napásmost is megkínálja pipával, maga mellé ülteti s elkezd neki beszélni.

Hanem az a beszéd! Mintha minden szavát keserű epébe mártaná, nyil az valamennyi: hegyes, éles tőr, amit beleszur a tulajdon, saját szívébe.

Senkit se bánt csak maga-magát s ez mégis olyan furcsán esik a hallgatónak, mintha minden mondatnál dözsa hideg vízzel öntené nyakon. A háta lüdbörzik, beleborsózik, csak Szinéry Máté marad hidegen, nyugodtan.

Szóval furcsa, nagyon, de nagyon furcsa ember.

Most is ott erőlködik az ajtaja előtt Fenes György uram, a pentelei bíró. Görbiti az ujját s mégse bírja vele megkopogtatni az ajtót vagy három perc óta. De mikor egyszer olyan nehezen megy Isten látja lelkét, szivesebben etetné

odehaza a cséplőmasinát naphosszat, minthogy abban az ő hivatalbeli küldetésében most eljárjon.

Mert hát hivatalos kötelesség hajtja őt az urasághoz. Volt a faluban még egy háromszáz holdas ur, Csoma Sándor, az föbelötte magát, a birtokát ellicitálták s meinkutána Szinéry Máté vaia a legtöbbet ígérő, a vételről kiállított hivatalos iratokat bíró létere Fenes Györgynek kell az egyszer kézbesíteni.

Addig-addig billegte az ujját, míg végetül az ajtó koppant. Fenes György összerendezte. A másik pillanatban az ajtót belülről megnyitották s a bíró szentül-szemben állott az urasággal.

Meglehető tagbaszakadt ember volt siker hajzattal. Homlokán a ráncok fölött örökös felhő borongott.

— Ah, bíró ur, maga az? — szólalt meg a végtelen szívélyesség hangján — kerüljön beljebb. Nézze ott a szék, telepedjék le. A pipát mindjárt hozom.

— Megköszönöm alázatossággal — szabódott az egyszerű ember.

— Semmit se köszönjön — volt az ellenvetés — én tartozom halálával, miért hozzám farradt. Nézze, fogja csak. Csetneki vagyon benne.

S a markába szorította a pipát.

A bíró gépiesen tartotta. Észre se vette, hogy a tapló tüzet fogott.

— Szíppantson már no — biztatta az uraság ritka leereszkedéssel.

— És Fenes György mit tehetett volna? Szopni kezdte a csutorát.

— Így ni — helyezkedett el Szinéry Máté is vendégével szemben — lássa, pipaszóval okosabban a végére járunk mindennek.

— Valamit hozott, bíró uram? — folytatta az uraság.

— Igenis, megkövetem a nagyságos urat — vette ki a szájából a szót Fenes György — a licitációs aktákat hoztam.

— Tessék csak lete... Ugy ni, oda az asztalra.

— És meg se tetszik nézni?

— Minek édes lelkem? Rendjén ugys minden. Tehát annyira volnánk most már, hogy nyugodtan főbe durrandhatom magamat.

Fenes György ijedtében föl akart ugrani, de az uraság szeliden visszaszorította a székére.

— Ne ijedjen meg, édes bíró uram — kérlette szertelen kedvességgel — nem akarom keseríteni. De lássa, én nem tehetek róla, ami a szívenem, az mindjárt az ajtkamon is.

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.
Allandó nagy raktár ág- és asztalnémiékben, szintartó karton és zephírekben stb. Egy lőházból való fu tanulóknak felvettetik.

Ma lapunk 4 oldal.

00000468

A városban talán méginkább csehül áll a munkásházak ügye. Egy idő óta teljesen elhallgattak róla s egyetlen közmozdulat sincs a dologban. A jelentkező munkások nagy része már bizalmát is elvesztette s akad közöttük néhány, a ki más-úton-módon próbál hához jutni. Micsoda rettenetes tortúrán mennek keresztül ezek az otthon után sovárgó szegény emberek! Nem rendelkezők a megfelelő költségekkel, kölcsönt vesznek igénybe és százféle utánjárás szükséges ahhoz, hogy örömmel elmondhassák: most már abban a házában lakom, amely az — *enyém*. A város külterkein aránylag rövid időn belül nagyon sok ház épült, a külterkeken ez idő szerint 713 ház áll, amelyben körülbelül 1500 család lakik. Magára a városra nagy hátrány származik ebből s ez a nehezen túrt állapot mindenesetre igazolást nyer abban is, hogy a munkásházak létesítésével nem keresünk módot arra, hogy külterkekre ki ne települjenek munkásaink.

Igazán semmivel sem igazolható nem-törődömségre vall tehát, hogy a munkásházak létesítésére nem fordítunk nagyobb gondot. Nem törődünk a munkások, de meg a város érdekeivel sem. 150 adozó családot eresztünk ki az adózás köteleiből. Aztán az a 150 család a munkásházakkal vele járó kertek kihasználásával emelné városunk gazdasági termelését is. Nem szorulnánk arra, hogy idegenek lássák el a piaci szükségleteinket. Nagykörös lakosai, akik kertgazdálkodást üznek, a múlt évben csak salátatermelésből 80.000 kor-t vettek be. Kecskemétnek évenként milliókat hoz a kertgazdálkodás.

Hol vagyunk mi ezektől? Mikor jutunk ezek nyomába is. Pedig az említett városoknak képviselőtestületében egyszerű polgáremberek ülnek s a város mégis tud folytatni olyan gazdálkodást, hogy mi százszorosan megirigyelhetnénk.

A munkáslakások építését már nem egyszer szellőztettük, egyrészt, hogy ennek a jótékony szocialis intézménynek állandó figyelmet és érdeklődést biztosítsunk, másrészt, hogy a hivatalos közegeknek, amelyek a munkáslakások nyelbeütését kötelelő szerzői is magukra váltak, jóakarátát és agilitását állandóan ébrentartsuk. A sok szép szóból, sok ígéretésből egyelőre már elég volt: most már bátran jöhetnek a — tettek!

UJDONSAGOK.

— A király az ő hú magyarjaihoz. A belügyminiszter megküldötte az összes törvényhatóságokhoz a király köszönő sorait amelyeket az ő magyarjaihoz születésének 80-ik évfordulója alkalmából intézett. A miniszter egyuttal arra utasította az összes törvényhatóságokat, hogy a köszönő sorokat a legszelebb körben proklamálják. Hozzánk két helyről, az alispántól és a polgármestertől is megérkezett a legfelsőbb kézirat másolata, amely a következőképen hangzik:

Kedves Gróf Khuen-Héderváry!

Születésem nyolcvanadik évfordulója alkalmából országaim minden részéből számtalan szerencsekívánatot és hú ragaszkodás bizonyítékát vettem, a melyek összes nepeimért egyformán melegen dobogó szívetem mélyen meghatván, igaz örömmel töltöttek el és a melyekből újabb erőt meríteltem a jövőre is.

Hosszu, életem alatt az Égtől nyújtott oltalom és támogatásért mélyen érzett hállammal forró imám szállnak fel a Mindenhathoz, hogy államaim összes lakossága javának szentelt működésemtől a jövőben sem vonja meg szent áldását.

Mindenkinek, a ki é napokban Rólam szeretettel megemlékezett, szívem mélyéből mon-

dok köszönetet és megbízom Önt, hogy ezt közzé tette.

Kell Bad Ischben, 1910. augusztus 21-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

— **Személyi hír.** Szögyény-Marich László gróf berlini nagykövetség leányának és vejének *Somsich József* gróf olaszországi nagykövetségi tanácsosnak kíséretében csóri birtokára érkezett.

— **Kinevezés.** *Széchenyi* Viktor gróf főispán a megüresedett megyei főlevéltárosi állást *Rexa* Dezső, volt alsókubini (Árvamegye) főlevéltárossal töltötte be. A kinevezett főlevéltáros 38 éves, eddigi működéséről jeles okmányok szólnak.

— **Eljegyzések.** Jókuthzomorfalvi *Jókuthy* Béla honvédszázedos eljegyezte néhai *Juhász* János honvédhuszár alezredes bájos leányát, *Mariskát*.

Szirkovits Károly megyesi adótsit eljegyezte gyergyófalvi Gyórfi Ilonát, Gyórfi Andor megyesi anyakövvezető bájos leányát.

Deutsch Izidor helybeli katonai szállító-cég üzletvezetője eljegyezte *Weisz* Frida kisasszonyt Gyórból.

— **Szép siker.** *Hermann* László hegedűművész, *Hermann* Ede helybeli zenetanár szép művészi képességekkel megáldott fiát, megválasztották a szatmári államilag segélyezett zeneiskola igazgatójává.

— **A helybeli hírlapirólom köréből.** A Fodor Gyula kiadásában megjelenő *Székesfehérvári Friss Újság* felelősszerkesztését *Kelemen* Béla hírlapíró vette át.

— **A városi árvaház igazgató tanácsa** ma délelőtt 9 órakor ülést tartott a városház nagytermében. A városi árvaházba Arany István 8 éves, Arany Mária 5 éves és Zilai Teréz 10 éves gyermekeket vették fel. Még két hely üresedésben van. Ennek betöltésével, ha majd akad jelentkező, a polgármestert bizta meg az igazgató tanács.

— Mégis tréfálkozni méltóztatott talán? — erőlködött az egyszerű ember.

— Tréfálni? Nem én barátom, tréfálni nem szoktam.

— De az a durrantás — hebegte a bíró. — Ügyet se vessen rá, bíró uram. Szíjja a pipáját, ugy, ugy, különben kialszik. Az élet ugyanis kevesebbet ér ennél a pipa dohánynál. Szívjuk el nyugodtan s azután...

— S azután? — remegett Fenes György.

— Azután miattam vége lehet mindennek. Ha rossz néven nem veszi, akkor mindjárt maga előtt föbe lövöm magamat.

— Szentséges egek! — ugrott föl most mégis a bíró. Minden izében reszketett.

— Ne izgassa magát, galambom — csitította a rémült embert a földesur — üljön vissza a helyére.

Az egyszerű ember gépiesen engedelmesskedett.

— Beszéljünk okosan. Lásza barátom, minden életnek, kell, hogy célja legyen. A virág illatozik, gyönyörködött, gyümölcsöt hoz; az ember él szeretteinek, barátainak, ellenségeinek csak az én életemnek nincsen már semmi célja. Olyan vagyok, mint a tarolt fűzfa, melynek leveleit elhordta az őszi szellő, gyökerét nem nedvesíti a patak, rég elhagyta; másféle ásatott medret ma-

gának. Lásza bíró ur, nekem senkim sincsen, kit szeressek, senkim, aki engem szeretne.

Ne szóljon közbe. Nem szeretem a hízog szót. Tudom, önök sem szeretnek engemet. Legyünk őszinték. Nincs is rajtam semmi níváló. Nem is kerestem az emberek kegyét. Tarolt fűzfa vagyok, az is akartam lenni. Önök nem siratnak meg jószántukból, feleségem, gyermekem nem hullat utánam könnyet kötelességből. Ellenségem sincsen már, kiért érdemes volna élnem. Mert tudja-e Ieltem, hogy én mindeztideig csak ellenségemért éltem.

Fenes György révedező szemeket meregetett a szólóra.

— Csoma Sándor volt az én ellenségem — folytatta kiszámított nyugalommal a házigazda — éltem, hogy követhessem. Nyomában voltam mint az árnyék. Menekült előlem, de én üldöztem, mignem belekergettem a haláiba.

Agyonlőtte magát. Az én munkám volt az is. De szíjja már azt az pipát, barátom!

Hanem hát Fenes Györgynek hiába volt a biztatás. Homloka gyöngyözött, ajaka nem paffantott. Az a pipa bizony kialudt.

— Kiváncsi talán rá, miért voltam én ellensége annak az embernek? Mert elrabolta kedvesemet. Az ő felesége az én mennyasszonyom

volt valamikor. Hanem hát rongy ember voltam, megérdemeltem, hogy elhagyott. Mast választott: Csoma Sándorhoz ment feleségül.

Es én bosszut esküdtem akkor, bosszut mindkettőnek. Lelkeltenség volt tőlem, de lásza bíró ur, megmondtam az imént, rongy lélek lakott bennem. Olyan voltam mint a tagadás-szellem, ki pusztítani, rontani tud, de építeni nem. Es munkám sikerült. Elpusztultak; először az asszony, utána a másik. Koldusbotra juttattam őket. Csoma Sándor föbelőtte magát. Es mondja csak, bíró ur, mit keressek én mindezek után még a világon? En árnyékuk voltam csupán, nekem követnem kell őket. A tarolt fűzfáért nem kár. Életemnek iminár semmi célja.

— Megbocsáson, nagyságos ur — emelkedett föl hálványan, de elszántan a bíró.

— Semmi tanítás. Oktatást senkitől el nem fogadok — dobta félre pipáját Szinéry Máté.

— Nem is akarom oktatni nagyságos úram — volt a higgadt válasz, de megkövetem alásan, valami hibát követtem el: egy aktát, a legfontosabbat elfeledtem. Ha megengedi, nyomban hozom.

— Hozza hát, de haladék nélkül, mert szeretem a rendet — felett szárazon a földesur.

A bíró ment. Jobban mondva inkább futott,

Intézeti fehérműti fiúk és leányok részére nagy választékban, harisnyák, keztyűk, kötények és iskolatáskák, schiffonok, valódi rumburgi és creasz vásznak, asztalterítők, törülközők és paplanok.

Olcsó, szolid, szabott árak.

Egyedüli raktár Kobra cipőkben, férfi, női és gyermekcipőkben, továbbá vadász és sportcipőkben óriási választék.

! Szülők figyelmébe !

Gyukits, Borsalino és Habig kalapokban, ingek, gallérok, zsebkendők és nyakkendőkben igen nagy választék.

Flanel takarók, linoleum és bőrvásznak.

Olcsó, szolid, szabott árak.

Knazovitzky Bela divatáruháza

Egyházmegyei hírek. A megyéspüspök helybeli főreáliskolához hitoktatóvá Farkas László zsámbéki segédlelkészt nevezte ki. Zsámbéka pedig segédlelkészeknek Töke Istvánt törökbalinti káplán, Törökbalintra Némel János újművész küldetett.

Templomfelszentelés. A százhalombattai gyönyörű új templom elkészült s felszentelés *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspök fogja végezni aki a 9 órai gyors vonattal érkezik Szászhalombattára.

A vízvezeték. Már építik a vízvezeték s amint az építkezés vezetője *Forbát* Imre egyetemi tanár megállapította, az építkezés igen kedvező kilátások között folyik. Az első kut Kész s nem remélt bőségű vizet szolgáltat. Ha a még építendő 10 kut is hasonló bőmennyiségű vizet ad, akkor elmaradhat a galleria-rendszer, a melyet a víz mennyiségének fokozására vezettek tervbe. Ez nem kevesebb, mint 150000 korona megtakarítást jelent a városnak. A vízvezeték ügyé különben már annyira előrehaladt, hogy az ősszel kiírják a pályázatot. Forbát tanár már elkészítette az árlejtést. Ha valami akadály közbe nem jön, a jövő évben már szolgálhatja a vízvezeték a város közönségének érdekeit. A legrosszabb esetben is 1912-ben át kell adni a közforgalomnak, erre az építkezésnek vezetője, Forbát Imre garanciát vállalt.

Tanítóválasztás. Folyó hó 28-án vasárnap történnek meg a tanítóválasztások amelyekre töménytelen pályázat érkezett be. Az iskolaszék választ egy vezető tanítót (a Deák-Ferenc-utcai iskolához) két osztálytanítót és négy tanítónőt. A vezetőtanítói állásra pályáztak *Lanzeritsch* Antal, *Auerbach* Gábor, *Katerinka* István és *Teleki* Sándor, az osztálytanítói állásokra 10-en, a tanítónői állásokra 37 pályázat érkezett be. Szombaton az iskolaszék a választás érdekében előértekeztet tart.

Áthelyezés. *Máté* István helybeli javítóintézeti és *Upor* Géza lipótvári fegyintézeti tanítókat kölcsönösen áthelyezte a miniszter.

mintsem ment. Szinéry Máté pedig addig dobogó, hatalmas léptekkel mérte föl-alá a termet.

Jó negyedóra tájfelé, mire megint kopogtattak s a bíró belépett. Kezénél fogva egy öt-hatesztendős gyereket vezetett.

— Mit akar ezzel a kölyökkel? — riadt Szinéry Máté a bíróra.

— Ez az az akta, amit elfeledtem. A község nyakába szakadt árva. Azt gondoltam, elhozom, nevelje meg a nagyságos ur.

A földesur éppen ki akart törni, de a bíró ur nem engedte szóhoz jutni. Úgy kiáltotta inkább, mintsem mondta.

— Nagyságos uram, ellenségének a fia: Csoma Sándor a neve.

S azzal kereste már az ajtót. Azt is gyorsan csinálta, mert attól tartott, hogy Szinéry Máté golyót küld utána.

A pisztoly ott fektűt az íróasztálan.

A földesur pedig nem lőtte magát föbe, legalább temetésére nem kondítottak lélekharangot. Hanem látni se látta senki, akár csak belezársodott volna a kastélyába.

Csak mikor a tavasz bontogatni kezdte a fák rügyeit, mikor a fecskék csicsérgésre gyújtott az érez alatti, a mező csillagó zöldbe öltözködött, ekkor látták Szinéry Mátét elbujni odújából — kis fiut vezetett kezénél.

Véletlenül találkozott Fenes György urammal is. Ez tisztességudással húzta le az uraság előtt süvegét, de az a „jó napot” helyett csak annyit felelt:

— A gyerek tud már olvasni, bíró uram; én tanítom, ugy tessék venni.

S azzal odább vezette a kis árva.

Fenes György pedig utánuk nézett. Nem tudta, mi lelte, hanem elfeledte föltenni süvegét.

Kincs István.

Uj lap. Városunkban a jövő hónapban új 2 filléres napi lap indul meg, amely a függetlenségi eszméket fogja szolgálni. A lap indítását már régebben elhatározta a helybeli függetlenségi pártvezetőség, s a lap megindításában csak a kedvező konjunkturák várt. Károlyi József gróf állítólag már nagyobb összeget deponált is a lap finansálására, különben a város és megye függetlensége pártja erős alapokat kíván lerakni a pártlap reuzálására.

Országos tanítói nagygyűlés. A magyarországi tanítótestületek Országos Szövetsége e hó 25-én és 26-án tartja Budapesten az első közgyűlést, a melyen városunkból a Fejermegyei Tanítótestület képviselőit mint szövetségi tanácsstagok részvesznek *Sztybek* József igazgató és *Lanzerits* Antal járásköri elnök.

A sorozások. Folyó hó 22-én kezdődtek meg a székesfehérvári járás sorozással s amint orvosi körökből halljuk ezuttal nagyon jó eredménnyel. Az ideai sorozás alá kerülő legénység jóval felül mulja az előbbi évek silány emberanyagát. Mórton tegnap fejezték be a sorozásokat, a fősztágbíró jelentése szerint a sorozás eredménye meglepően jó: 600 előállított legény közül katonának valónak tlálta 214-et. A híres kocsás móri legényeknek persze ez nem árt. Hadd tanuljanak egy kis megrendszabályozást.

Halálozás. *Simon* János magánzó, Simon Lajos helybeli butornagykereskedő testivére 83 éves korában elhalálozott. Temetése ma d. u. fél 5 órakor volt a Kossuth-utcai gyászházból, nagy részvét mellett. A megboldogult mint honvédtizedes végigharcolta a szabadságharcot.

Sport. Szeptember első vasárnapján nagy szabású atletikai verseny lesz városunkban, a melyen részt vesznek az összes dunántúli sportegyesületek.

Küldöttség. Erd község képviselőtestülete *Csontos* Andornak, a kerület országgyűlési képviselőjének vezetésével küldöttséggel keresi fel a kereskedelmi minisztert, hogy Erd községben telefonállomást létesítsen. Erd-fejlődő kereskedői élete nagyban megokolja a telefonállomást létesítést.

Kecskés Elek ügye. Két helybeli lap — egyformán téves értesülésből véve közlését — foglalkozott Kecskés Eleknek, a felfüggesztett belvárosi kántornak ügyével, jelezvén, hogy jöttek a miniszteriumból az iratok s a belügyminiszter úgy döntött, hogy a székesfehérvári belvárosi kántor nem városi alkalmazott, tehát fegyelmi tekintetben nem tartozik a városi hatóság alá. Amint mi illetékes helyről értesülünk, az iratok még nem érkeztek meg s a miniszterium még nem is döntött az ügyben. Hallomásunk szerint az ügyet három forum is kezeli s ezeknek a véleménye ellentétes a határozatra vonatkozólag.

Jön a kolera! A vármegye alispánjához megkeresést intézett a belügyminiszter hogy a legéberebb gondjal kísérje figyelemmel: a vármegye területére tartozókik-e kolera gyanus egyén. A miniszter a Fiume felől jövő utasokra hívja fel első sorban az alispán figyelmét. Ha kolera gyanu eset fordul elő a megyében, azt rögtön jelenteni kell a miniszteriumban, hogy a leggondosabb óvintézkedéssel megtörténhessenek.

Nagy uszóverseny városunkban. Legutóbb megemlékeztek a lapok a tervezett uszóversenyről, melyet az Uszósövetség nem engedélyezett. Az Árpádfürdő igazgatóságának sikerült megoldani az uszóverseny kérdését, amennyiben a Budapesten megjelenő Sporthirlap a Székesfehérvári Torna Club védnöksége alatt f. hó 28-án vasárnap d. u. 4 órakor az Árpádfürdő uszodájában magyarországi uszóversenyt rendez. Ezen agilis sporthirlap szerkesztőségének és az Árpádfürdő igazgatóságának sikerült az összes neves uszóbajnokok részvételét biztosítani, úgy, hogy a székesfehérvári közönségnek alkalma lesz az összes magyar klasszikus uszók küzdelmében győnyörködni. Ily versenyző gárda mint Halmay, Las Torres, Toldi, Zachár, Rimanóczy, Munk, Baronyi, Hendl, Petrovits, Donáth stb. még budapesti versenyeken is ritkán van együtt. E versenyen mutatkozik be a Sz. T. C. általa gárdája is. A sőtör versenyeken *Destek*, *Lichtenacker*,

Hurbán, *Major*, *Kiss*, *Petrás*, valamint a Sz. T. C. ifjusági uszói *Freud*, *Leopold*, *Zacher*, *Takács*, *Nagy*, *Schedelbauer* stb. vasszik fel a küzdelmet. A verseny szenzációja a vizből való életmentés lesz *Vida*, *Heinrich* és *Donáth* *Leb* által bemutatva. A Sporthirlap és az Árpádfürdő igazgatósága valóban missziót teljesít akkor, amikor az uszás megkedveltetése érdekében vidéki propaganda-versenyeket rendez, és csak örömminkre szolgál, hogy Székesfehérvár az első város, ahol működését megkezdte és így kulturális szempontból is méltán megérdemli közönségünk támogatását. Belépőjegyül a versenyprogram szolgál.

Jönnek, mennek a katonák. A folyó hó végén és szeptember első napjaiban végbemenő nagygyakorlatok érik megnyek észak-nyugati felét is, nevezetesen Bodajk, Mór és Ondód községeket. A vidéken a 41-ik honvédelmi vezérőrnagy vezéri nagygyakorlatát, azonfelül Mór és Ondód község határában szept. 12-én élelőtényen gyakorlatoznak, sőt ágyúkkal is lönek. Az utakat természetesen elárja a katonaság és lehetetlenné teszi a veszélyes járást. A lövőgyakorlat reggel 6 órától déli 11 óráig tart.

Szept. 2-án Bodajkon és Balinkán egy egész hadtest száll meg. Bodajkon 13 tabornok, 126 főtiszt, 1853 közlegény, 251 ló. Balinkán 5 tabornok, 130 főtiszt és 1876 közlegény szállásoltatik el.

Papírszalvéták és asztali diszkártyák nagy választékban kaphatók Klökner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

Gyilkosság-e, vagy természetes halál? Nagy izgalom van a Bicskéhez tartozó különben csendes Göböljárás pusztán. Mulatságot rendeztek az ünnepen, s Babai István ottani cseléd is a többek között felöntött a garatra. Valami miatt összefűzött a bérsgazdával, mire az arcultította. Állítólag erre többen nekiesetek Babainak s félholtra rugdalták, úgy hogy pár óra alatt kiszorvedett. A szerencsétlen embert felboncolták s a megvényszéki orvos szívbünelást állapított meg. Orvosi vélemény szerint tehát nem az ütések okozták a halált. Az egész dolog még nagyon bonyodult és homályos a legellenzétésebb tanuallomások miatt. A csendőrség azonban erőlyesen nyomoz az ügyben. S kifog majd derülni, hogy Babai tényleg az ütéseknél áldozata-e vagy pedig nem.

A tabajdi vásár. A tabajdi országos vásár 1910 szept. 1-én csütörtökön tartatik meg. Minden állat felhajtható.

Szenecselenség. Hercegfalvához tartozó Farkasdi pusztán szerencselenség történt a cséplő gépnél. Müller István 41 éves hercegfalvai lakos munka közben a gép közé esett, melynek kerkei jobb karját teljesen összezsúzták. A szerencsétlen embert bñhozták gyógykezelésre a helybeli Szent György kórházba.

Táci hír. László Sándor és Harkány József táci lakosok összekülönböztek Tanárkövön Miklóssal. A két legény vaslávallá ment neki Tanárkövitsnak, akit alaposan elverték. Az eljárás megindult.

Gondos családi nevelés mellett ellátásra elfogadok két kis-dádot öz. Velinszkiné (Halász u. 7.)

A bolgár kertész kára. Egy szomorú képtű fiatal bolgárkertész járt délelőt a rendőrségen. A táci bolgárkertész telepről jött tegy kocsi zöldségmüvel és jó vásárt akart csapni a fehérvári piacon. Reggel 3-4 óra között kitértette árút, aztán elnyomta az álm, elaludt az áru-sító pad mellett. Kötényét azonban, amelyben 80 koronányi pénze volt letette az asztalra s ebből magyarázható meg a fiatal bolgárkertész kára. Amíg t. i. aludt, jött egy idegen ember, elemelte a kötényt. Rémtüve vette észre a kötény eltűnését, amikor felébredt s egy gyanus alakot látott settenkedni a piacon, akit titántit kérddre is vont. Az persze tagadott s így nem maradt más hátra, mint a csendőri eljárás igénybevéve. Szomorú képpel jött a rendőrségre, hogy azt mozgósítsa az ellopott kötény kézrekerítésére. A rendőrség megindította a nyomozást, de hihetőség — nem sok eredménnyel.

Dr. Kováts Lajos ügyvéd, ügyvédi irodáját Vörösmarty tér 2. szám alatt (Bogyay-féle ház) megnyitotta.

Halál az úton. Folyó hó 24-én délelőtt Szabó József kápolnásnyéki jómódu földműves a vasúton Székesfehérvárra jött, hogy itt a közjegyzői tárgyaláson megjelenjen. A vonatról leszállva hirtelen rosszul lett, majd dr. Kárnik József orvoshoz ment, a kínél a vizsgálat alatt meghalt. Halálát szívizélhűdés okozta. Szabó József hulláját a városi hullaházba szállították.

Két látogatás. Bognár Károly Öreg-utca 25. sz. alatti lakos szabóiparos feljelentést tett a rendőrségen Márfi János volt segéde ellen, hogy folyó hó elején tőle megszökött, s magával vitte a szekrény tetején elhelyezett 6 koronát. Márfi János volt gazdája távollétében folyó hó 22-én ismét megjelent s ellopta munkakönyvét és Bognár Károly segédétára 10 kor. értékű mellényét.

Sikkasztó. A rendőrség folyó hó 23-án táviratban arról értesült, hogy Házi Ferenc stútszegéd Szabó Antal siófoki lakos, sütőiparostól 70 koronát elsikkasztott és megszökött. A rendőrség Házi Ferencet a vasuti állomáson elfogta és letartóztatta, de már a pénzt nem találta meg nála.

Meghullott menekülés. Pál Jenő budapesti születésű 22 éves könyvkötősegéd f. hó 21-én éjjel munkaadója özv. Schmidt Gyuláné nagyváradi könyvkötő műhelyét álkuccsal felnyitotta és onnan 25-30 korona értékű szerzőkönyvek ellopása után megszökött. A rendőrség Pál Jenőt, a ki folyó hó 24-én délelőtt 9 órakor Budapest felől érkező vonattal Székesfehérvárra jött, letartóztatta.

Tűzek. Gárdonyban Ambrus András földesgazda lakóháza és istállója nagy mennyiségű élelmiszerral együtt leégett. A tűz gondatlanságból keletkezett: a gazda felesége tüzes hamut öntött ki a szemétdombra.

Fülén Pajer József udvarán égett le egy szalmakazal. Szerencse, hogy a nagy szélben a tűzoltóhoz siető lakosság idejében el tudta folytatni a tüzet. A kár jelentéktelen. A tűz oka ismeretlen.

Kisvelencén dr. Gárdonyi Antal birtokán elégett egy zab szalmakazal. A kár 2000 korona. Polgárdihoz tartozó Felsőmajor pusztán Bleier Jenő földbirtokos 2 kazal törekszálmája és egy kazal zabszálmája elégett. A kár 3080 korona. Biztosítás után megértül.

A rendőrségről. Hufnagel Györgyné Major-utca 15. sz. alatti lakos 7. drb. 15 korona értékű récéje ma reggel az udvarból az utcára szökött s ott legelészett. Farádi Szabó Imre szárazréti lakos meglátta az őrizetlenül hagyott récét, nekiallított és elhajtani igyekezett, azonban ezen szándékában Hufnagel Györgyné megakadátta, a ki utána sietett s Farádi Szabó Imrét a felsővároson a récékkel együtt megtalálta. Farádi Szabó Imrét a rendőrség letartóztatta.

Értesítés. Tisztelettel van szerencsém m. t. vendégeimet értesíteni, hogy a tulajdonomat képező *Othon Kávéházat* a mai kor igényeinek megfelelően alakítottam át. Az átalakítási munkálatok néhány naptólognak igénybe venni és ha mélyen tisztelt vendégeim ezen idő alatt a nálam megszokott kényelmükben talán kissé korlátozva volnának, ezért szíves elnézésüket kérem.

Kiváló tisztelettel
Fekete Géza,
kávész.

Közgazdaság.

A Házinyulenyésztők Országos Szövetsége, Budapest (Csillaghegy) most számolt be félévi működéséről. Jelentéséből megismerhetjük a Szövetség rendkívül gazdag közgazdasági tevékenységét, amelyből csak a következőket kívánjuk kiemelni:

Élénk élet uralkodik a házinyulenyésztés berkeiben. A Házinyulenyésztők Országos Szövetsége ugyau nem verj a nagy dobót, de fon-

tos közgazdasági, szociális és népnevelési tevékenysége tájékozott gazda előtt ismeretes.

Tóth Ferenc, a Szövetség titkára: A Házinyulenyésztő című munkájának ingyenes kiosztásával, akkora érdeklődést keltett föl a házinyulenyésztés iránt, amely várakozását felülmúlta. Reális érték tekintetében ez a mostani érdeklődés sokkal becsesebb a réginél, azért, mert ezeknek a kezdőknek nem ígértek aranyhegyeket, ezek tehát nem 500 %-es bázisra alapították kalkulációjukat, hanem csak tisztességes és polgári hasznot, vagy élelmiszezüik javítását várják a nyulenyésztéstől. Ezek az előnyök pedig el nem maradhatnak.

A szövetség tavasz óta száznál több szegény tenyésztőt juttatott ingyen kiváló tenyésztő anyaghoz.

Tíz helyütt, legutóbb Marosvásárhely és Dicsőszentmártonban a Székelyföldi kirendeltség meghívására, előadást tartott a házinyulenyésztésről.

Az ősszel több vidéki városban lesz házi nyulkiállítás.

A tenyésztett anyag értékesítése immár nem okoz gondot, Mindnyájan tudjuk, hogy Szövetségünk a kiválóan sikerült tenyésztőanyagot tenyésztő állatok cójára, bármiféle állatot pedig levágás céljára kilogrammonként 80 filléért élő sulyban, tehát a hizott marha áránál jóval drágábban megvásárol.

A Székesfehérváros Központi Vásárcsarnokában fentartott vágószéktűnbenk állandóan friss házi nyulat szerezhet be olcsó áron fogyasztó közönségünk.

Nagy számu gereznek gyűjtése értékesítése és földigözása élénkítette az idei szezont.

A szövetség négyszáz ólas, állandó kiállítási jellegű nyultelepát nap-nap mellett az érdeklődők és tanulói vágók serege látogatta az ország minden részéből.

A tenyésztés iránya és módja számtalan összejövetelen és gyűlésen megállapított és a Szövetség hivatalos lapjában a Csillaghegyen megjelenő Házinyulenyésztők és Értékesítésben tárgyaltatott.

A szakirodalom termékei is szaporodtak. Megjelent Machacek Ferencnek Belegaóriás nyulenyésztése és ápolása című munkája, amelyre bármely fajta tenyésztőjének nélkülözhetetlen szüksége van és melyet 1 kor. 20 filléért megkítd a Szövetség.

A házinyulenyésztés pulsusának verésétől adott diagnosisunkból tehát mindenki az életfolyás élénkségét fogja megállapítani.

Az év első felének alapvető élénk munkája

reményt nyújt arra, hogy az év végi eredmény várakozásunkat kielégíti.

A „murka” táplálja reményünket a jövő sikeréhez!

Piaci árak.

Buza	19.20	18.80
Rozs	14.—	13.80
Árpa	12.80	12.20
Zab	13.60	14.40
Tengeri	13.60	
Burgonya	6.80	6.—
Szalma	5.80	5.46
Takarmányszalma	4.60	4.20
Alomszalma	4.—	
Marhahus	1.35	
Disznósír	1.80	
Bor	—40	
Pálinka	1.60	

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)

bőr kabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Főtisztelendő papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Fehéregyházmegyei Főtisztelendő papságot, hogy az összes egyházi s tanügyi nyomtatványok egyházmegyénkben előírt szöveggel raktárunkon készen állnak és így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával a legolcsóbb árak mellett szállíthatjuk.

Továbbá ajánljuk

nyomdai intézetünket

mindennemű könnynyomdai munkák u. m.: művek, röpiratok, folyóiratok, zárszámadások, évi jelentések, kimutatások, körlevelek, hirdetések, falragaszok, levélpapírok, borítékok, stb. elkészítésére izléses kivitelben, olcsó árak mellett.

Ki nyomtatványszükségletét nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miéért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Egyházmegyei Könyvnyomda.